

METODIKA HODNOCENÍ UDRŽITELNÝCH CHYTRÝCH MĚST - SMART CITIES

PŘÍLOHA 2: Hodnocení kvality života

Chytré město by mělo usilovat o maximální kvalitu života svých obyvatel s minimální spotřebou zdrojů pomocí využití moderních technologií a propojení infrastruktury. *Metodika hodnocení udržitelných chytrých měst* sleduje vztah mezi udržitelností a inovacemi. Důraz je na objektivní indikátory využívání technologií a vybrané indikátory udržitelnosti. Jednotlivé cíle a indikátory mají v různé míře vazbu na kvalitu života. Indikátorová sada však nesleduje ve větším detailu, jak se naplňování principů Smart City odráží na spokojenosti obyvatel ani nenabízí ucelené objektivní hodnocení kvality života jako takové. Smart City je totiž pouze jednou z mnoha agend města, které se spolupodílejí na celkové kvalitě života.

Každé město by mělo sledovat spokojenost a potřeby svých obyvatel a faktory, které se na spokojenosti a naplňování potřeb spolupodílejí. Město, které se hlásí k principům Smart City, by navíc mělo hledat inovativní způsoby, jak kvalitu života sledovat a jak efektivně komunikovat se svými občany (viz oblast 1 a 9 metodiky). **Účelem této přílohy je představit možnosti hodnocení kvality života a spokojenosti obyvatel obce.**

1. Kvalita života ve městě

Kvalita života popisuje **charakteristiky určitého území, společenské skupiny nebo systému, které souvisejí s psychickou pohodou a se zdravím osob, které se v nich nachází.**

Z pohledu jednotlivce **kvalita života popisuje jeho subjektivní spokojenost a životní úroveň a faktory, které se na nich podílejí.**

V různých pojetích se těžiště hodnocení kvality života pohybuje mezi **analýzou faktorů prostředí**, které působí na obyvatele, a **měřením dopadu** těchto faktorů včetně zjišťování **subjektivní spokojenosti obyvatel**. Oblast kvality života tedy můžeme rozdělit na **faktory** (příležitosti) a **efekty**. Zároveň lze rozdělit **objektivní** ukazatele kvality života (měřitelná data) a **subjektivní** ukazatele (spokojenost občanů a jejich hodnocení fungování města). V praxi se často uplatňují **integrativní přístupy**, které hodnotí jak objektivní, tak subjektivní indikátory kvality života.

Faktory ovlivňující kvalitu života působí na **různých úrovních** od velkých geopolitických celků (ekonomická situace v EU) až po individuální úroveň (zdravotní stav, rodinné vztahy). **Úroveň města** se nachází někde mezi těmito póly. Některé faktory jsou tedy dané polohou v určitém územním celku, ale u velké části faktorů mohou být mezi obcemi v rámci jednoho regionu značné rozdíly¹.

Je důležité si uvědomit, že stejné podmínky nepůsobí na všechny skupiny obyvatel a jednotlivce stejně. Některé faktory jsou více důležité pro mladé rodiny (dostupnost mateřských škol) a jiné například pro seniory (bezbariérový veřejný prostor a budovy).

¹ Howley, P., Scott, M., & Redmond, D. (2009). Sustainability versus liveability: An investigation of neighbourhood satisfaction. *Journal of Environmental Planning and Management*, 52(6), 847–864. <https://doi.org/10.1080/09640560903083798>

Existuje několik mechanismů vlivu města na kvalitu života a spokojenost. Roli hraje především **soulad města s potřebami jeho obyvatel** a **vliv prostředí na duševní i tělesné zdraví**². Faktory ovlivňující kvalitu života obyvatel města lze rozdělit do několika kategorií:

- **Dostupnost služeb a staveb občanské vybavenosti:** dostupnost vzdělání (zejména, dostupnost a kapacita mateřských a základních škol), dostupnost obchodů, dostupnost zdravotnických služeb;
- **Dostupnost bydlení:** cenová dostupnost, kvalita bydlení;
- **Společenský a kulturní život v obci:** kulturní zařízení, aktivity ve veřejném prostoru, činnost spolků a občanských iniciativ a jejich podpora;
- **Kvalita životního prostředí:** kvalita ovzduší, hluk, zeleň ve veřejném prostoru;
- **Doprava a přirozený pohyb:** přívětivost pro pěší a cyklistickou dopravu, dostupnost veřejné dopravy, silniční bezpečnost;
- **Zázemí pro sport a rekreační aktivity:** dostupnost sportovišť, veřejně dostupné rekreační plochy;
- **Sociální politika města:** dostupnost sociálních služeb, startovací bydlení, služby sociální prevence, depistáž v sociálních službách, poradenství, regulace hracích automatů;
- **Podpora občanské participace:** zjišťování potřeb občanů, participační aktivity v projektech města;
- **Otevřenost úřadu:** transparentní hospodaření, elektronické podání, informovanost občanů;
- **Bezpečnost:** osvětlení, kamerový systém, činnost policie, preventivní opatření;
- **Kvalita a přehlednost veřejného prostoru:** kvalitní urbanistická a architektonická řešení, umění ve veřejném prostoru;
- **Pracovní nabídky ve městě a jeho okolí:** přívětivost města pro podnikání, přítomnost významného zaměstnavatele;
- A další...

Faktory na straně města pak mohou mít **vliv na následující oblasti** (efekty):

- **Subjektivní spokojenost:** pocit štěstí, spokojenost s jednotlivými oblastmi fungování města;
- **Bezpečí obyvatel:** pocit bezpečí, existence lokalit vnímaných jako nebezpečné;
- **Občanské aktivity a společenské klima obce:** pocit sounáležitosti, činnost spolků, komunitní aktivity;
- **Modal split** (využívání různých způsobů dopravy) a **míra přirozeného pohybu;**
- **Zdraví populace** (civilizační choroby, střední délka života, dopravní nehody);
- **Zaměstnanost/nezaměstnanost;**
- **Kriminalita;**
- **Zadluženost obyvatel a exekuce;**
- **Bezdomovectví;**
- **Příliv/odliv obyvatel;**
- **Dosažené vzdělání;**
- **Příjem domácností;**
- A další...

² Costanza, R., Fisher, B., Ali, S., Beer, C., Bond, L., Boumans, R., ... Snapp, R. (2007). Quality of life: An approach integrating opportunities, human needs, and subjective well-being. *Ecological Economics*, 61(2–3), 267–276. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2006.02.023>

Rozdělení na faktory a efekty je orientační. Jedna oblast může být zároveň efektem a zároveň spouštějícím faktorem oblasti jiné.

2. Hodnocení kvality života

2.1 Přístupy k hodnocení

Existuje celá řada **přístupů** k hodnocení kvality života. Jednotlivé přístupy ke sběru, vyhodnocení a interpretaci dat se často v rámci metodik hodnocení kvality života kombinují, doplňují a prolínají. Zjednodušeně lze rozdělit několik dimenzí hodnocení:

A. Objektivní x subjektivní

- **Objektivní přístupy** hodnotí proměnné na straně prostředí (včetně ekonomické a společenské roviny), které se podílejí na naplňování potřeb a kterým se připisuje vliv na zdraví, blahobyt a psychickou pohodu obyvatel. Objektivní přístupy využívají metody založené na zpracování statistických a demografických dat, dat z objektivního měření nebo vychází z mapování faktorů působících v rámci geografického celku nebo v rámci skupiny osob (dostupnost služeb, dopravní obslužnost...).
- **Subjektivní přístupy** jsou založeny na dotazování jednotlivců na jejich spokojenost s jednotlivými oblastmi fungování města (doprava, příjem, kvalita ovzduší, úroveň služeb apod.) nebo obecný pocit štěstí a životní spokojenosti (tzv. subjective well-being).
- **Integrativní přístupy** kombinují subjektivní a objektivní hodnocení kvality života. Některé integrativní přístupy usilují o výpočet jedné souhrnné hodnoty, jiné integrativní přístupy operují s několika nezávislými indexy.

B. Kvantitativní x kvalitativní

- **Kvantitativní přístupy** k hodnocení kvality života vyhodnocují velké množství číselně vyjádřených informací: statistická data, objektivní měření, uzavřené odpovědi v dotazníku apod.
- **Kvalitativní přístupy** sledují nekvantifikované informace: výsledky pozorování, otevřené odpovědi v dotaznících a rozhovorech, analýza dokumentů apod.

C. Empirické x expertní

- **Empirické hodnocení** je založeno na využití jasně definované metodologie sběru a vyhodnocení dat.
- **Expertní hodnocení** vychází se zkušeností odborníka, který na základě posouzení pozorování či studií dostupných podkladů posoudí vliv určité skupiny faktorů na kvalitu života v dané lokalitě. To se může týkat například zhodnocení kvality veřejného prostranství (urbanista) nebo zhodnocení systému sociálních služeb v obci (expert v oblasti sociální politiky).

D. Univerzální x kontextově specifické

- **Univerzální přístupy** hodnotí všechna města pomocí jednotné sady otázek a indikátorů, a umožňují tak porovnání mezi městy.
- **Kontextově specifické** přístupy vytvářejí indikátory a otázky s ohledem na specifika dané obce, kraje či státu.

E. Unikriteriální x multikriteriální

- **Unikriteriální přístupy** hodnotí kvalitu života na základě jednoho kritéria (subjektivní spokojenost, kupní síla...).
- **Multikriteriální přístupy** hodnotí kvalitu života na základě několika kritérií.

2.2 Způsoby sběru dat

- A. **Analýza dostupných objektivních dat:** statistická, sociodemografická a geoinformační data získaná z databází (ČSÚ, EuroStat, databáze měst, GIS apod.).
- B. **Objektivní měření:** data z dopravních senzorů, senzory kvality ovzduší, měření hluku, měření pohybu osob.
- C. **Dotazníkové šetření:** jednorázové, pravidelné, popřípadě průběžné dotazování obyvatel na jejich spokojenost, potřeby či hodnocení specifických oblastí.
- D. **Terénní šetření:** pozorování, hloubkové rozhovory, záznam aktivit ve veřejném prostoru.
- E. **Elektronické zpracování velkých datových sad (Big Data a Data Mining):** obdobně jako v bodě A., v tomto případě ale dochází k automatickému agregování a strojovému zpracování dat z existujících databází, sociálních sítí, mapových podkladů apod.

2.3 Výstupy hodnocení kvality života

- A. **Indexy/indikátory kvality života:** výsledky hodnocení podle standardizované metodologie za účelem stanovení hodnot indexu pro jednotlivé oblasti kvality života v rámci určitého území v daném čase. Indexy často využívají srovnání s ostatními městy, popřípadě s předem stanovenými referenčními hodnotami (benchmarky).
- B. **Zpráva z místního šetření kvality života:** výsledek výběrového šetření realizovaného pro určitý celek mapující lokální faktory a potřeby obyvatel.
- C. **Mapy kvality života:** zobrazení hodnot indikátorů kvality života v podobě elektronické mapy. Mapy mohou mít různou úroveň detailu (obec, čtvrť, ulice) a mohou umožňovat filtrování/vážení určitých kritérií.

3 Dotazníkové šetření kvality života v obci

Dotazníkové šetření je vedle vyhodnocení objektivních ukazatelů jedním ze základních nástrojů hodnocení kvality života. Dotazníkové šetření může být realizováno **plošně** (EU, ČR, kraj) nebo na **lokální úrovni** (obec, mikroregion). Obec by měla agregovat data z plošných šetření a využívat dostupná data při rozhodování a strategickém plánování. I šetření, která nejsou primárně zaměřená na hodnocení kvality života, mohou poskytnout vstupy do vyhodnocení místní kvality života.

Nicméně plošná šetření nejsou zpravidla iniciována obcí a obec nemůže zasahovat do jejich podoby. Následující text se proto zaměřuje na **šetření na lokální úrovni iniciovaná, nebo spoluiniciovaná obcí**.

Níže popsaný postup je částečně relevantní také pro dotazníková šetření sloužící ke stanovení **vybraných indikátorů Metodiky hodnocení udržitelných chytrých měst**. Jedná se zejména o následující indikátory: U09, U10, U11, U12, T19, U29 a U31.

3.1 Příprava dotazníkového šetření

- a) **Přidělení zodpovědnosti za přípravu:** Pokud se obec rozhodne realizovat dotazníkové šetření spojenosti/kvality života obyvatel, mělo by být prvním krokem určení osoby zodpovědné za proces jeho přípravy. Tato osoba by měla shromáždit podklady potřebné pro rozhodnutí o podobě šetření a výběru metodiky/realizátora.
- b) **Zajištění personální kapacity:** Je třeba ověřit, zda má město vlastní zdroje pro přípravu a realizaci šetření, či zda bude nezbytné zajistit kapacitu externě (externí expert, nasmlouvaná firma/organizace). Město může částečně využít vlastní zdroje a částečně je doplnit o externí organizaci. V případě menších obcí lze kapacitu sdílet a realizovat šetření například na úrovni mikroregionu/svazku obcí.
- c) **Analýza dostupných podkladů:** Obec by měla shromáždit dostupná statistická a demografická data a také výstupy již realizovaných dotazníkových šetření v obci. Tyto podklady poslouží jako východisko pro přípravu metodiky šetření i jako kontext pro interpretaci jeho výsledků.
- d) **Výběr metodiky:** Obec zvolí vhodnou metodiku pro provedení šetření. Lze se přitom přihlásit k existující metodice bez úprav, upravit existující metodiku pro potřeby obce nebo vytvořit dotazník obci na míru. S ohledem na možnost srovnání s jinými městy je výhodné, pokud je alespoň část šetření tvořena na základě existující metodiky. Obec může v rámci výběrového řízení na realizátora šetření požadovat použití předem stanovené metodiky, popřípadě může nechat prostor, aby se potenciální realizátoři přihlásili do výběrového řízení s metodikou vlastní. Příkladem metodiky rozšířené v ČR je ECI (European Common Indicators), součástí metodiky je i hodnocení kvality života v obci. Metodika ECI je podrobněji popsána v závěrečné části této přílohy.
- e) **Příprava dotazníku:** Dotazník, i pokud vychází z existující metodiky, může být doplněn a přizpůsoben lokálními potřebám. U zásahů do existujících dotazníkových sad je však třeba zvážit, do jaké míry mohou nové otázky, vyřazení otázek nebo upravené metody distribuce ovlivnit možnost srovnání dat s ostatními městy. Celkově je třeba zabývat se následujícími body:
 - **Průvodní informace:** dotazník by měl obsahovat srozumitelnou a stručnou informaci o důvodu šetření a instrukce pro vyplňování, nehledě na to, zda dotazník vyplňují respondenti sami, nebo za asistence dotazovatele.
 - **Údaje o respondentovi:** Pro další vyhodnocení je klíčové, aby bylo možné zařadit respondenta do kategorií podle sociodemografických údajů. Dotazník by proto měl zjišťovat minimálně následující informace o respondentovi: **pohlaví, věk**, maximální dosažené **vzdělání, městský obvod/městská část** (u větších obcí), **sociální status** (student,

zaměstnaný, nezaměstnaný, důchodce, rodičovská dovolená apod.) a dále například typ bydlení, zdravotní stav nebo zařazení do příjmové kategorie.

- **Zaměření otázek:** Je třeba určit, jaké oblasti by měl dotazník mapovat. Měly by být zváženy následující kategorie hodnocení:
 - **Subjektivní spokojenost a celková životní pohoda:** Otázka či soubor otázek se zaměřením na celkovou životní spokojenost a spokojenost se životem v obci.
 - **Hodnocení specifických oblastí:** Otázky zaměřené na vybrané oblasti (doprava, bezpečnost, služby, fungování úřadu apod.). Lze se dotazovat na subjektivní spokojenost s jednotlivými oblastmi a na vnímané nedostatky a/nebo silné stránky.
 - **Potřeby:** Otázky zaměřené na neuspokojené potřeby obyvatel a kvalitu zázemí pro jejich uspokojování.
 - **Aktivity občanů:** Dotazníky často mapují dopravní chování – míru využívání různých dopravních prostředků, dojezdové vzdálenosti a dojezdový čas při cestě do zaměstnání/do školy apod. Dále mohou mapovat například volnočasové aktivity (kultura, sport).
 - **Priority:** Dotazník může být využit ke zjištění priorit občanů pro další rozvoj/investice obce.
 - **Otázky k aktuálním tématům:** Obec může využít dotazník pro zapojení občanů do plánovaných projektů města (rekonstrukce významné stavby/prostranství, vytvoření nového webu obce apod.).
 - **Návrhy a doplnění:** Otevřené otázky umožňující občanům sdílet svoje nápady týkající se zvýšení kvality života v obci, nebo doplnit názor, pro který v rámci předchozích otázek nebyl prostor.
- **Typ otázek:** Je třeba vhodně zvolit typy otázek. Dotazník by měl kombinovat **uzavřené otázky** (výběr odpovědi) a **otevřené otázky** (slovní odpověď). Pro vyjádření spokojenosti se často používá tzv. **Likertova škála** – vícebodová stupnice s maximální nespokojeností na straně jedné a maximální spokojeností na straně druhé. Dále lze využívat **vyjádření míry souhlasu** s prezentovanými tvrzeními, **seřazení odpovědí** podle priority, **zatrhnutí** (jedné či více) **odpovědí ze seznamu** apod. **Otázky by měl sestavit odborník, který dokáže zvolit vhodnou formulaci otázky i formát odpovědi.**
- **Pořadí otázek:** Pořadí otázek může ovlivnit obsah odpovědí. Například otázka na celkovou spokojenost by měla předcházet otázkám na specifické oblasti, aby byla odpověď spontánní a nezkravená obsahem dotazníku.
Pilotní testování: Před spuštěním dotazování by měl být dotazník otestován na pilotním vzorku. Je důležité ověřit zejména: **srozumitelnost** instrukce a otázek, časovou **náročnost** vyplnění a **výpovědní hodnotu** odpovědí. Na základě pilotního testování by měl být dotazník revidován.

3.2 Realizace dotazníkového šetření:

Formy dotazování:

- **Tištěný dotazník pro samostatné vyplnění:** Tištěný dotazník s instrukcí pro samostatné vyplnění. Dotazník lze doručit do schránky s instrukcemi pro odevzdání. K dotazníku může být přiložena obálka s adresou a známkou.
- **Online dotazník:** Elektronická verze dotazníku může být volně přístupná na webu města, přes unikátní odkaz zasláný občanům elektronicky nebo prostřednictvím přihlášení přes online aplikaci úřadu. Do budoucna bude běžné, že bude mít větší část občanů vytvořené elektronické ID pro komunikaci s úřadem, což proces online dotazování usnadní.

- **Vyškolení dotazovatelé:** Dotazníky vyplňují respondenti společně s vyškoleným dotazovatelem. Dotazovatelé aktivně oslovují občany podle stanoveného klíče (viz následující bod Vzorek populace).
- **Telefonické šetření:** Dotazovatelé kontaktují vybrané občany telefonicky. U větších šetření je vhodné domluvit se s respondentem na stanovený čas a případně mu dopředu zaslat otázky.

Vzorek populace: Klasická dotazníková šetření pracují se vzorkem populace, který je nejčastěji vybrán pomocí jedné z následujících metod:

- **Náhodný výběr:** ze seznamu obyvatel (například seznamu voličů v obci) se náhodně vybere stanovený počet respondentů, kteří jsou poté zapojeni do šetření. Pokud nejsou respondenti k zastížení, jsou kontaktováni respondenti z náhradního seznamu, který má stejné nároky na náhodnost výběru.
- **Kvótvý výběr:** jsou stanoveny tzv. kóty – skupiny obyvatel podle určitého kritéria – například podle věku a pohlaví. Pro každou kvótu je přepočten cílový počet respondentů dle skutečného počtu obyvatel obce spadající do dané kvóty.

Obě metody pracují s **pevně daným počtem respondentů** pro danou obec. Zásady pro stanovení velikosti vzorku uvádí například online publikace Využití indikátorů na místní úrovni od A do Z³. Hlavní výhodou tohoto přístupu je zajištění optimálního poměru mezi reprezentativností vzorku na jedné straně a náročností realizace dotazníkového šetření na straně druhé.

Na druhou stranu neumožňuje tento přístup všem občanům se z vlastní vůle do šetření zapojit. Stejně tak nejsou tyto tradiční přístupy přizpůsobeny sběru dat online. **Jako řešení se nabízí šetření založené na kombinaci kvótvého výběru s otevřeným dotazníkovým šetřením**, realizované následujícím způsobem:

- 1) **Stanovení kvót** jako u klasického kvótvého výběru.
- 2) **Volná distribuce dotazníku** (online dotazník v kombinaci s tištěnou verzí například v místním periodiku, nebo doručení do schránky).
- 3) **První zpracování** a ověření naplnění jednotlivých kvót a reprezentace skupin obyvatel podle socio-demografických ukazatelů.
- 4) **Druhá vlna šetření** za účelem cíleného doplnění nenaplněných kvót a zapojení nedostatečně reprezentovaných skupin prostřednictvím proškolených dotazovatelů.
- 5) **Přepočet váhy souhrnných výsledků jednotlivých kvót na celkový výsledek** podle skutečného počtu občanů města v daných kvótách.

Tento postup zaručí všem občanům možnost se zapojit do šetření, aniž by byla ohrožena reprezentativnost vzorku. Přepočet váhy odpovědí zajistí, že potřeby skupin, které se do dotazníku zapojily v menší míře, nebudou mít menší vliv na celkový výsledek.

Frekvence dotazování: Dotazníkové šetření by se mělo pravidelně opakovat v intervalech po jednom, dvou anebo maximálně třech letech.

³ NOVÁK, J., PAVELČÍK, P., TŘEBICKÝ, V. (2016): Využití indikátorů na místní úrovni od A do Z. Rudná: CI2, o. p. s., 52 s.

4 Vztah hodnocení kvality života a indikátorů Smart City

Hodnocení kvality života přesahuje rámec Smart City, nicméně Smart City by mělo k celkové kvalitě života občanů výrazně přispívat. Koordinátor pro Smart City v dané obci⁴ by měl proto pečlivě sledovat výsledky šetření spokojenosti obyvatel i objektivní indikátory kvality života a na jedné straně monitorovat, jak se mění kvalita života v souvislosti s chytrými opatřeními, a na druhé straně vzít kvalitu života v potaz při identifikaci a realizaci nových opatření.

4.1 Hodnocení

Koordinátor pro oblast Smart City by měl projít dostupná data o kvalitě života v obci (pokud obec kvalitu pravidelně vyhodnocuje) a **identifikovat vztah mezi používanou metodikou hodnocení kvality života a indikátory/cíli Smart City**. Ideální je vytvořit **souhrnnou tabulku** vztahu mezi indikátory Smart City a indikátory kvality života včetně aktuálních hodnot.

Příklad: Město hodnotí v rámci sledování kvality života subjektivní spokojenost občanů s úřadem. Koordinátor vybere relevantní otázky týkající se spokojenosti s úřadem a zapíše je včetně aktuálních hodnot do souhrnné tabulky k indikátoru U2 Míra využívání e-administrace (dále viz část Společné evropské indikátory).

Koordinátor Smart City může dále navrhnout **doplnění otázek** do dotazníku, nebo **rozšířit analýzu objektivních dat**, za účelem ověření vztahu mezi specifickým cílem/indikátorem a kvalitou života na lokální úrovni.

4.2 Plánování

Pokud město vyhodnocuje kvalitu života, mohou výsledky hodnocení sloužit společně s indikátory Smart City jako **podklad pro rozhodování** o investicích do inovací a chytrých opatření. Smart City projekty mohou být iniciovány jako reakce na neuspokojivé výsledky hodnocení kvality života v určité oblasti, nebo mohou být stávající projekty revidovány tak, aby hodnocení kvality života reflektovaly.

Projekty v akčním plánu mohou mít vedle popisu vztahu k principům Smart City (viz indikátor U1) uvedený **vztah projektu ke specifickým oblastem kvality života**. Pro jednotlivé oblasti kvality života lze ve vizi města určit **cílové hodnoty** pro určitý časový horizont.

⁴ Pokud obec nemá koordinátora pro Smart City, jde o jakéhokoli pracovníka pověřeného touto agendou. Platí i dále v textu Přílohy 2.

5 Společné evropské indikátory (ECI)

Společné evropské indikátory (European Common Indicators), dále jen ECI, jsou v současné době nejrozšířenější metodikou **hodnocení kvality života a udržitelnosti na místní úrovni**⁵ v České republice. Tato metodika je v souladu s principy Místní agendy 21, má záštitu Národní sítě zdravých měst a na jejím rozvoji v ČR se finančně podílelo zejména Ministerstvo životního prostředí. Odborně se práci s metodikou věnuje organizace CI2, o.p.s., která připravila publikaci *Využití indikátorů na místní úrovni od A do Z*⁶.

Metodika ECI obsahuje několik samostatných indikátorových sad:

- **ECI A.1 Spokojenost obyvatel s místním společenstvím**
- ECI A.2 Uhlíková stopa – Místní příspěvek ke globální změně klimatu
- **ECI A.3 Mobilita a místní přeprava cestujících**
- ECI A.4 Dostupnost veřejných prostranství a služeb
- ECI A.5 Kvalita místního ovzduší
- ECI B.6 Cesty dětí do a ze školy
- ECI B.7 Nezaměstnanost
- ECI B.8 Zatížení prostředí hlukem
- ECI B.9 Udržitelné využívání území
- ECI B.10 Ekologická stopa města

Metodika pracuje s kombinací objektivních ukazatelů a dotazníkového šetření. Dotazníkovým šetřením jsou hodnoceny oblasti A.1, A.3 a případně B.6. **Společný dotazník pro oblast A.1 a oblast A.3** (vyznačeno tučně) představuje možný základ pro sledování subjektivní složky kvality života v obci. Dotazník lze doplnit o místně specifické otázky nebo dodatečné otevřené otázky.

Dotazník ECI realizovaný organizací CI2 sleduje:

- **Základní údaje o respondentovi** (pohlaví, věk, zaměstnání, vzdělání, příslušnost k místní části obce, typ bydliště ad.);
- **Celkovou spokojenost** se životem v obci;
- **Spokojenost v jednotlivých oblastech** (mezilidské vztahy, možnosti provozovat záliby a koníčky, spokojenost s jednotlivými veřejnými službami, spokojenost s životním prostředím, možnosti zaměstnání, možnost občanské participace a další);
- **Třídění odpadů obyvateli;**
- **Spokojenost se službami MÚ;**
- **Vnímanou dostupnost základních služeb a zdravotní péče v obci;**
- **Spokojenost s kvalitou městského prostředí** (zeleň, veřejná prostranství, ovzduší a další);
- **Dopravní chování občanů a sportovní aktivity;**
- **Další (místně specifické otázky).**

Výsledky hodnocení českých měst jsou dostupné na webu CI2: <https://indikatory.ci2.co.cz/cs>.

ECI jsou jednou z možností, jak mohou města sledovat kvalitu života obyvatel, respektive jejich subjektivní spokojenost. Městům, která používají ECI i Metodiku hodnocení udržitelných chytrých měst, doporučujeme vytvořit tabulku vztahu sledovaných indikátorů obou metodik (viz bod Plánování výše).

⁵ <https://ci2.co.cz/cs/spolecne-evropske-indikatory-eci>

⁶ NOVÁK, J., PAVELČÍK, P., TŘEBICKÝ, V. (2016): Využití indikátorů na místní úrovni od A do Z. Rudná: CI2, o. p. s., 52 s.

6 Metodika Ministerstva životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí zpracovává⁷ sadu indikátorů hodnocení kvality života v ČR. Indikátory budou **vyhodnocovány centralizovaně** a budou **dostupné v online databázi**. Metodika pracuje s **objektivními i subjektivními** indikátory kvality života. Celkově bude metodika obsahovat **139 indikátorů** rozdělených mezi **11 oblastí**. Pro města v ČR je výhodou, že budou mít k dispozici kvalitní data pro strategické plánování a evaluaci rozvoje města. Vedle dostupných dat bude výstupem projektu také **metodika hodnocení kvality života na místní úrovni**, včetně metodických pokynů pro realizaci místního šetření a zadání výběrového řízení na externího realizátora šetření.

K projektu byly na konci roku 2018 dostupné dva dokumenty:

- *Shrnutí závěrečných zpráv expertních skupin pro identifikaci relevantních indikátorů kvality života v ČR⁸,*
- *Souhrnná zpráva o měření kvality života v ČR⁹.*

⁷ Psáno v prosinci 2018.

⁸ Zdroj: https://www.cr2030.cz/strategie/wp-content/uploads/sites/2/2018/05/kvalita_%C5%BEivota_celek.compressed.pdf.

⁹ Zdroj: <https://www.cr2030.cz/strategie/wp-content/uploads/sites/2/2018/07/Kvalita-%C5%BEivota-Souhrnn%C3%A1-zpr%C3%A1va.pdf>.